

KNY-18-00065

A. 7.

M E M O R I A

A D M O D V M R E V E R E N D I

A C

C L A R I S S I M I D O M I N I

A V G V S T I N I P V P I K O F F E R

*Ex Archi-Dioecesi Strigoniensi Sacerdotis,**Philosophiae Doctoris, in Regia Vniuersitate Budensi
Humaniolem Litteraturam Repetentium Professoris
Publici, et Ordinarii, A.A. LL. et Humaniorum
Pro Directoris.*

H A B I T A

A

G E O R G I O A L O Y S . S Z E R D A H E L Y

A A . L L . E T P H I L O S O P H I A E D O C T O R E ,

*Ac in Eadem Scientiarum Vniuersitate Aesthetices
Profess. Publico Ordinario A. D. Strig. Sacerdote.*

D V M

I V S T A F V N E B R I A S O L E N N I R I T V
P E R S O L V E R E N T V R

D I E V . M A I I A N N O M D C C L X X X I I I .

B V D A E

T Y P I S R E G I A E V N I V E R S I T A T I S

A N N O V T S V P R A .

KNY-18-00065

NOVVM, et improuisum funus Auditores !
AVGVSTINVS PVPIKOFFER
Doct̃or egregius, et Magistratus Academici
Membrum illustre, quum de more suos in
examen vocat, et qualem vnusquisque fru-
ctum collegerit e doctrina semestri, seuerò,
iustoque periculo recognoscit, hemiplexia
prosteruitur, et paucis post diebus moritur.
O tristem, et incertam hominum vitam !
cogor in haec verba erumpere. Nondum
absterfimus dolorem ex nuperno vulnere;
haeret adhuc cicatrix in animo. Ecce iterum
miserabili plaga percutimur, acceptique de-
trimenti grauitate nouum in maerorem de-

iicimur ! Tam breui temporis spatio duos
Ordinis nostri Viros aetate longiore multo
dignissimos mortualem in urnam componi-
mus , et terrae, quod suum est, auide re-
poscenti tradimus frustra reluctantes. Igi-
tur, quod nuper hoc ex loco precatus eram
ab optimo vitae largitore Deo, vt primam
illam, nobilemque victimam pro diuturni-
tate salutis nostrae clemens, ac misericors
acciperet, inscrutabili eius voluntati non
placuit. Silerem in hoc funere, et aegrimo-
niam animi tacita cogitatione mitigarem,
nisi vocem meam et officium Amici, et ve-
stra Viri Clarissimi beneuolentia singularis
excitaret. Si quam in me putatis esse dicen-
di facultatem, eam omnem honori, volun-
tatiue vestrae paratam debetis credere;
nunquam enim melius impenditur, quam
cum memoriae Hominum Eruditorum, di-
gnitatiue Scientiarum morigeratur. Ne-

cesse mihi est pia commemoratione prosequi mortuum, quem viuum aestimatione communi, amoreque complexi fuimus.

ANNO huius seculi trigesimo quarto die vigesima octaua mensis augusti editus in mundum est in oppido Czenk ad primum ab vrbe Sopronio milliarium. Non est abs re, quod natale solum indicauerim; vrbes enim, et aetates solent esse ambitiosae eorum hominum, qui partem Reipublicae Litterariae faciunt, et meliori Scientiarum luce inclarescunt. Quis nescit plures vrbes, et regiones olim pro patria Homeri decertasse? aut hoc etiam tempore pro Torquato Tasso controuersiam inter Italos agitari? Habetis hoc factum in duobus hominibus sine comparatione maximis. Si licet dicere, quod de Q. Hortensio proditum est memoriae,

AVGVSTINI admodum adolescentis ingenium vt Phidiae signum simul adspectum et probatum est. Quapropter facilem aditum reperit in eam Hominum Religiosorum Societatem, quae Bonis Artibus, Diuinaeque Glorae propagandae sublimi quodam consilio fuerat condita. Hic ille duos et viginti annos discendo, docendoque peregit Agriae, Budae, Iaurini, Cassouiae, Tirnauiæ, et Viennae; in illis scilicet Urbibus, quae maximam Scientiarum, Virtutumque palæstram coluerunt. Quod ea de causa commemorare volui, vt perspicue palam sit omnibus, quam multa, magnaue doctrinarum adiumenta habuerit in ista locorum, hominumque varietate, ac frequentia; est enim mihi persuasissimum, et dubitari non potest: nihil aequè conferre ad cognitionem Artium, et Scientiarum, quam experientiam, et multam cum

doctis hominibus consuetudinem. Praeteri-
bo Classes Grammaticas, in quibus ille se
et magistrum eruditionis optimae, et cen-
sorem pueritiae quatuor annis praestitit.
Istud omittere nefas esto: vigilasse eum,
curasseque omni modo, ne Iuuentus pri-
mam naturae facilitatem, quam Deus
auctor ad disciplinam virtutis concessit, vi-
tiis corrumperet, imbueretque.

POSTEAQVAM in publicis Philoso-
phiae, Theologiaeque Scholis omnes illas
Scientias tenaciter comprehendit, quas
usus, et consuetudo eorum temporum pro-
posuit, quamuis ad tradendas aliquando se-
uiores disciplinas destinaretur, totum se
ad studia Humanitatis transtulit, tum quod
ita suo genio vrgeretur, tum quod maxi-
mis quibusque praesidiis, et opibus eum in

finem instructus esset. Nam praeter illum doctrinarum orbem Encyclopaediam, quem sibi Poesis, et Eloquentia necessario postulat, sermonis Patrii, Germanici, Gallici, Italici, Latini, et Graeci cognitionem latissimam habuit: insignis Orator, et Poeta. Siue enim poetica, siue soluta oratione scriberet, lucubrationes eius adcurata, diligentique elegancia mirifice placuerunt, tantoque cupidius exceptae ferebantur, quanto ipse altiori silentio premere nitebatur. Non erat ex illo hominum genere, qui cogitationes suas omnes, aptas illas, et inconcinnas in lucem emittere sine modo gestiunt, sibi que de nomine virorum litteratissimorum gloriosius adplaudunt. Magna industria, et considerata tarditas, quam ego ex propria, et voluntaria sui deiectione, natam existimo, paene similem fecit Protogeni; cuius opus immensi laboris, et curae su-

pra modum anxiae mirabatur Apelles , dixitque omnia sibi cum illo paria esse , aut illi meliora , sed vno se praestare , quod manum ille de tabula nesciret tollere ; memorabili praecepto : nocere nimiam diligentiam. Annis octo continuis Rhetorice explanavit Tirnaviae veteri instituto , habitusque fuit primus Rhetorum. Inde nobiscum in urbem hanc Budam , Regum olim Apostolicorum , nunc autem Scientiarum Regiam deportatus , eorumque institutioni vnus e multis electus fuit , qui absolutis plurimum disciplinarum studiis Amaeniores Litteras novis experimentis recolunt , operaque biennii ad erudienda Liberalium Artium Gymnasia adparantur. Sextum in annum hoc in munere laboravit ; et iam videbatur in eo , quidquid esset , habere maturitatem suam. Opuscula varia diuersi argumenti aut nullo , aut alieno nomine ab illo vulgata esse

certo scio. Multae in iis litterae, eaeque non vulgares, et incorrupta Latini sermonis integritas. Vnum est instar magnorum. O Pindarum Lyricorum principem, sed totius Graeciae poetam intellectu longe difficillimum! Hunc ille spiritu magnificentiae, et beatissima rerum, verborumque copia nemini imitabilem Romana oratione illustrandum suscepit. Quod ille tantum potuit, qui Latinis, Graecisque litteris eruditus, vel potius paene Latinus, et Graecus erat. Olympia duas in partes tribuit, et typis Budensibus exprimi fecit anno M. DCC. LXXIX. Pythia, et cetera sublimissimi poetae carmina in scriptis reliquit. Sed eheu suam illam Litteraturam, mihi omnium carissimam, Graecam vna secum abstulit, et in sepulcrum condidit! Quis eam ab interitu vindicabit?

ERAT in AVGVSTINO tantum doctrinae , quantum non quivis vnus e vulgo eruditorum , sed existimator doctus , et intelligens potuit agnoscere ; erat inquam copiosa , consumataque rerum scientia ; sed proba , et religiosa. Quid enim Litterae , Artesque in homine , nisi honestatem morum , totiusque vitae probitatem adiunctam habeant ? In hoc ille cum nullo non tempore intueretur , ea virtutum Christianarum elementa , quibus adolescentiam imbuere , seueriores annos magnis semper incrementis solidavit. Occurrit mihi maxime , et quasi lucet illa delitescendi contentio , quam primam habuit , et antiquissimam : raro se in publicum efferebat. Priuatos inter parietes si secum conuersari , si quiete legere , si quotidie scribere , si commentari potuit , visus est sibi felicissimus. Indolem illam , quam naturae beneficio nactus est mitem , et candidam , cum ingenua quadam grauitate composuit , doctrinaque virtutis

fic elaborauit, vt nihil ambitiosum praeferret, nihil astutum. Quantopere contemserit res illas, quae sunt valde caducae, fugacesque, sed prima cura quaeruntur, tenenturque a plerisque mortalium, in hoc saepenumero spectauimus, quod fere nihil habuerit suum, et sibi vni proprium. Quos amicos esse putabat (putabat autem omnes) iis sua omnia voluit esse communia. Sic fama quoque vulgauerat; et credo neminem vnum esse, ad quem non permanuerit. Seu virtus hoc est, seu vitium, non debui intactum relinquere, vt, qui hanc eius beneuolentiam non habent in pretio, humanitati condonare; qui decoram fuisse censent, inter laudes numerare, et, si velint, etiam aemulari nouerint. Tenete meam fidem, et sinceritatem! Si culpa hic est aliqua, ea profecto meo iudicio in lenitatem Viri optimi referenda non est. Dicamne igitur animum eius fuisse liberalem, et facilem? Fuit enim vero supra commu-

nem hominum conditionem facilis, et propensus in alios; alienus a se, et iniquus. Nos ille curauit, se ipsum neglexit; nos aestimatione, honoreque cumulauit, se vnum despicatui habuit. Pulcherrimum, sed rarum spectaculum! Scientia singularis cum summa animi demissione, et humilitate; ingenium natura perspicax cum moribus simplicissimis. Quis hoc nostrum admiratus non est? Illius exemplo didici, nihil esse sincera virtute, ac praesertim animi submissione quaestuosius. Neminem, nisi etiam atque etiam malum, potuit habere inimicum. Illa quoque studiorum, et artium quasi finitima vicinitas, quae solet animos erigere, mutuoque committere, tantum abfuit ab obrectatione inuidiae, ut non modo non exulcerauerit eius gratiam, sed etiam conciliauerit. Nihil non consideratum memini ex ore eius exiuisse. In sermone reclusus, in actione circumspectus, in consuetudine grauis et elegans, ac velut ex antiquitate delapsus veri candoris exemplum.

VIDETIS Auditores omnium ordinum, qualem Sacerdotem Ecclesia Strigoniensis, qualem Doctorem Vniuersitas Scientiarum, qualem Socium Facultas Philosophica, qualem Arbitrum Musae Mansuetiores, qualem Collegam Magistratus Academicus in vno PVPIKOFFERO amiserit! Interitu eius immaturo damnum ingens fecimus; hoc doleo, et dolendum puto. Paucum tam probe, quam ego, cognitum, perspectumque habuerunt. Quidquid in sermonem adtuli, non beneuolentiae, sed iudicii mei testimonium est. Loquor, ut sentio; Vos ipsi pro vestra sapientia de rara cordis illius aequabilitate, de admirabili animi mansuetudine, de grauissima morum comitate, de exquisitissima doctrinarum vbertate, de solido, veroque pietatis cultu ex operibus arbitremini. Numquam discedet e mea memoria illa animi temperantia, ac de se exiliter, ac parce sentiendi perpetua sobrietas, quam neque hominum plausus, ne-

que scientiae opinio variauit. Vnum e multis superest, quod dissimulare non possum; vehementer enim ad se aduertit animum. AVGVSTINVS noster in arena litteraria cecidit ! Potuitne memorabilius, et gloriosius cadere, si cadendum fuit ? Vidi, et nisi vidissem, haererem incertus, an credere debeam ? quia noui animum ingenio tenerum, et imprimis sensibilem. Vidi: fatalem illum ictum excepit imperterritito vultu, constantique animo. Et cum omnes essemus sollicitudine anxii, ille vnus, cuius vitae timebamus, nec periculum timuit, nec calamitatem sensit. Sacramentis morientium rite comparatus necessitati cessit, et quod erat mortale, deposuit die nona mensis Aprilis : omnibus carus, omnibus desiderandus. Accusarem fata, si mutare possem. --- Iacent ergo duo Corporis nostri Membra, et mortem nobis esse vicinam denunciant; iacent,

et sine voce clamant : Estote parati ! Alium
alio tempore fata comprehendent , nemi-
nem prateribunt , ait Seneca. In procinctu
stet animus , et id , quod necesse est , num-
quam timeat ; quod incertum est , semper
expectet.

